

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Item de sanctis Machabæis: Ex D. Chrysostom. homil. pag. (625.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

ITEM DE SANCTIS MACHABAEIS.

D Chrylostomus, homil. pag. 625.

Εκείναις μὲν γὰρ τὸ πᾶσι τὸ δόδης, καὶ ὀλιγο-
 ψυχία λοιπὸν ὑπείκτεται. αὐτὴ δὲ ἀκέραια
 διανοία καὶ ἀκραιφνὴ γνώμη βασιλέων ἐλάμ-
 βανεν τῶν γινόμενων τῶν ἐξ ἡμετέρας, διὰ τὴν φύσιν
 καὶ ἦν ἰσὺν περιπλοῦν παρ, ὅπερ ἐξέστυε δὲ τύραν-
 νος ἐκείνου. ὅπερ ἐπλεξεν ἡ φύσις, ὅπερ δὲ τὴν τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐ τοιαύτου ἀνὴρ κακῆς οὐδὲ
 βασιλέων ἐκείνου. οἷον ἀνὴρ τῆ
 μηδὲ κακῆς οὐδὲ τῆς οὐδὲ, ἐκείνῳ γὰρ ἡ
 θεορὰ τῆς πατρὸς γὰρ, καὶ πῶσα, καὶ συστομία, καὶ
 κλημάτων ἦν. οὐτάρθρα τῆς φύσις, ἀδίνης, φιλοσοφ-
 γία, παρὰ ἀνὴρ συμφωνία, οὐχ οὐτως ἐτηχανίζον-
 τοι καὶ ἐπὶ τῆς πατρὸς κειμένοι, ὅς ἐτηχανίζοντο
 αὐτὴν διὰ τὴν φιλοσοφίαν. ἀλλ' ἐκράτει διὰ τῆς
 εὐσεβείας, καὶ φύσις ἐμάχθη χάριτος, καὶ ἡ νίκη τῆς
 χάριτος ἦν, εὐσεβεία ἀδίνων παρὲν γένητο,
 καὶ παρὲν ἐκράτει πατρὸς, τὸ πνευματικόν
 τῆς φυσικοῦ, καὶ τῆς παρὰ τὴν ἀμύθη τῆς τυ-
 ράνης χαυδέτης. καὶ χαυδέτης δαλατρία τῆς
 δεχομένη κομάτων προσβολῆς, αὐτὴ μὲν ἀ-
 κίνητος μένει, ἐκείνη δὲ ἀφρονὲς διαλύθησα ἀφανίζει
 ἑαδίως. οὐτάρθρα καὶ ἡ καρδία τῆς γυναικὸς ἐκεί-
 νης, ὡς παρὲν δαλατρία τῆς δεχομένη
 τῆς προσβολῆς τῆς ὀδυνῶν πύτην ἀκίνητος
 εἶδεν, τῆς δὲ προσβολῆς ἐκείνης τέρψαν καὶ φιλοσο-
 φίας γέμονα διέλυε λογισμῶν. ἐφίλοσώμετο δὲ τῆς
 τῆς τυράνης, οὐκ ὄντως μήτηρ αὐτῆς ἔστιν ὀδύνης
 ἐκείνη: γνήσιοι παῖδες αὐτῆς, οὐ διὰ τὴν συγγένειαν
 τῆς φύσεως, ἀλλὰ διὰ τὴν κοινωνίαν τῆς ἀρετῆς. οὐκ
 ἐτόμιζεν ὄραν κολαστικὸν παρ, ἀλλὰ χαμῆλιον
 λαμπάδα. οὐχ οὐτάρθρα κισμοῦσα παῖδας
 εἰς γάμον εὐφραίνετα. ὡς ἐκείνη χαυδέτης
 βλέπουσα ἐχαυρε, καὶ χαυδέτης τὸν μὲν σολῆ παρ-
 εδμήσαν νομοφίλη, τῶν καὶ σφάνης πλέεσα. τῶν
 πασάδας ἰσῶσα χαμῆλις. οὐτάρθρα τὸν μὲν ἐπὶ τοὺς
 λέβητας τὸν δὲ ἐπὶ τὰ τέγανα βρέχοντα, τὸν δὲ τῆς
 κεφαλῆς ἀποσιμῶν ὄρατα ἠγάλλετο. καὶ

ΝAm illis quidem pars maior doloris a-
 nimi deliquit succidebatur; hæc verò in-
 tegra mente, iudicio illelo synceriores
 eorum, quæ gerebantur, sensum ob naturam
 capiebat: ac videre erat ignem triplicem; quem
 ille tyrannus accendebat, quem excitabat na-
 tura, quem Spiritus sanctus inflammabat.
 Non talem Babyloanius tyrannus ille fornacem
 excitavit, qualem matri fornacem hic
 tyrannus accendit. Nam illic quidem ignis fo-
 mes erat naphtha, pix, stappa, sarmentum: hæc
 verò natura, dolores partus, liberorum amor,
 puerorum concordia. Non ita illi iacentes in
 igne vrebantur, atque hæc ob amorem libe-
 rorum vrebatur, sed ob pietatem vincebat; &
 naturam cum gratia pugnabat, & victoriam gra-
 tia reportabat: religio maternum affectum su-
 perabat, & ignis ignem vincebat; spiritualis
 naturalem, & quem crudelitas tyranni suc-
 cendebat. Et quemadmodum marinus scopu-
 lus, qui fluctuum incurfus excipit: ipse quidem
 manet immobilis, illos autem in spumam dif-
 solutos facile tollit; sic illius quoque mulier-
 culi, cor, tanquam scopulus, marinos fluctus
 excipiens dolorem incurfus, ipsa quidem man-
 sit immota, sed incurfus illos firma, & philo-
 sophia plena mente dissolvit. Ostendere ty-
 ranno contendebat, se verè matrem illorum
 esse, verè filios illos suos esse genuinos, non
 propter naturæ cognationem, sed propter virtu-
 tis communionem. Non se ignem tormento-
 rum, sed facem nuptialem cernere arbitrabatur.
 Non ita mater, quæ filios ad nuptias exornat,
 lætatur, ut illa, supplicij cum cerneret exor-
 natos, gaudebat, & quasi hunc stola sponsali
 amiciret, illi coronas ac ceteræ. alteri thalamos
 nuptiales erigeret, ita hunc ad lebetes, illum
 ad sartagines currentem, alium capite trun-
 catum cum cerneret: exultabat: Omnia tum
 fumo, nidoreque secundabant, ac sensibus
 omnibus affectis liberos suos experimento co-
 gnoscebat: per oculos eos intuens, per aures
 verba exaudiens, ipsis naribus fumum illum car-
 nium suavem & insuavem excipiens: insuavem
 quidem infidelibus, Deo verò, ipsique omnium
 suavissimum.

Machabaeorum ignis triplex.

Machabaeorum matris pietatem superabat.

Hhh ἦν πάλιν.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ἢ πάντα κεραιῶ, καὶ κνίσεως μεσά, καὶ διὰ τῆς ἀσθητικῆς ἀπάντων τῶν πέναν ἐδέχτο τῆς πείνης, διὰ τῆς ὀφθαλμῶν ὄρωσα, διὰ τῆς ἀκοῆς τῆς φιλιάντων ἀκούσα ῥημάτων, αὐτῆ τῆ ῥήνι τὸν κεραιὸν δεχομένη τῆς σαρκῶν, τὸν ἡδὸν ἐκείνου, καὶ ἀδὴ ἀδὴ ἢ μὴ τοῖς ἀνθρώποις, τῆ δὲ αὐτῆ πάντων ἡδίστου.

NEc minus in hoc genere admirabilis est D. Gregorius Nazianzenus, & cuius Græco hæc expressa, ubi matrem Machabæorum filios in martyrio circumstantem describit.

De Greg. orat. 22. de Machabæis.

At verò strenua mater, non secus atque a uicula, cuius pullos anguis, aut alia invidiosa quepiam fera arripuit, circumuolabat, stridabat, obsecrabat, vna in septem filijs certabat, nihil eorum omittens, quibus eos ad victoriam paratior, alacriorisque redderet. Modò cruoris stillantes guttas rapiebat: modò lacera colligebat membrorum fragmenta, modò etiam defunctorum martyrum reliquias, sanguinem suum adorabat, alium inter suos amplexus exanimem recipiebat, alium porrigebat, alium interim ad eandem pugnam comparabat, omnibus quantum poterat exclamans:

Euge filij mei, euge strenui mei milites, euge in corporibus fermè incorporei, euge legis patriæ, canæque senectutis meæ, atque ciuitatis, quæ vos aluit, & ad eam virtutis magnitudinem euexit, præsidium, ac propugnaculum. Paulum adhuc, & vicinus: defatigantur carnifices, hoc vnum extimesco: paulum adhuc, & ego inter mulieres beata, & vos inter adolescentes beati. At fortasse vos matris desiderium angit? Nequaquam vos deseram, hoc vobis polliceor, non tam liberos meos odi.

Quis non interesse huic supplicio, cum hæc legit, & beatam Heroïnam videre se putet?

De Miseratione.

Per contentionem fortunarum.

CAPVT XLIII.

Miseratio: efficax per

CRebra est quoque, & efficax, quæ per contentionem fortunarum fieri solet mi-

seratio: nam, cum maximum sit infortunij genus, fuisse aliquando felicem; ubi quis ab excitata, florentique fortuna, in maximas deuenit acerbitates, optima ratio est commouendi affectus, si vtraque fortuna per insignem antithesin comparetur: quod magnificè præstitit Cicero in peroratione pro Muræna.

fortunarū contentio- nem.

Modò maximo beneficio P. Romani ornatus, fortunatus videbatur, quod primus in familiam veterem, primus in municipium antiquissimum consularum atulisset: Nunc idem squalore sordidus, confectus ætate, lachrymis, ac mœnore perditus, vester est supplex, Indices, vestram fidem obtestatur, misericordiam implorat, vestram potestatem, atque vestras opes intueatur. [Deinde.] Si, quod Iupiter omen auertat, hunc vestris sententijs afflixeritis, quò se miser vertet? Domumne, vt eam imaginem clarissimi viri, quam paucis ante diebus laureatam in sua gratulatione conspexit, eam rem deformatam ignominia, lugentemque videret? An ad matrem? quæ misera, modò consulem osculata filium suum, nunc cruciatur, & sollicita est, ne eundem paulò post spoliatum omni dignitate conspiciat? Sed quid ego matrem, aut domum appello, quem noua pœna legis, & domo, & parente, & omnium suorum consuetudine, conspectuque priuat? Ibit igitur in exilium miser? quò? ad orientis partes, in quibus annos multos Legatus fuit, & exercitus duxit, & res maximas gessit? at habet magnum dolorem, vnde cum honore decesseris, eodem cum ignominia reuertit? An se in contrariam partem abdet? vt Gallia Transalpina, quem nuper summo cum imperio lubentissimè viderit, eundem lugentem, mœrentem, exulem videat? &c.

Cicero pro Muræna. Vide perorationem orat. pro T. Flacco. Quintilian.

Motum verò vtrumque per characterisum, & vtriusque fortunæ contentionem complexus est Hegesippus scriptor nobilis, in illa sua Hierosolymitana monodia, quam hic ex Græco o. Anac. ratoricè expressimus.

Vbi est maxima ciuitas Hierusalem? ubi decorat?